

UDHËZIM - GJUHË SHQIPE DHE LETËRSI
GUSHT 2026

Shënim:

- Përgjigjet në pyetjet e hapura pranohen si të sakta në qoftë se janë me formulim të përafërt si në udhëzimin e dhënë për vlerësim, ndërsa do të vlerësohen me 0 pikë në qoftë se janë kombinim i përgjigjes së saktë dhe përgjigjes së pasaktë.
- Vlerësimi i përgjigjeve nga aftësia Shkrim do të zhvillohet sipas një liste të veçantë kriteresh për vlerësim e cila precizohet për çdo sesion provimi.
- Përgjigjet në detyrat që janë të shkruara me laps, vlerësohen me 0 pikë.

LETËRSI				
Numri i detyrës në test	Numri i qëllimi që kontrollohet	Sqarime dhe përgjigjet e sakta	Kërkesa	Pikë
Letërsi kombëtare 1. “Hasta la Vista” – Petro Marko	Qëllimi numër: 1, 4, 5, 9	1.1 B. Me turbullim dhe me një ndjenjë të re tërheqjeje 1.2 A. Kënaqësi dhe krenari për origjinën e tij 1.3 C. Si një element që dridh tokën dhe zemrat e njerëzve 1.4 A. Se ai kishte dhembje të madhe 1.5 C. Dashuri e ngrohtë dhe lidhje emocionale e fortë C. Juga e bardhë	6	Gjithsej pikë 6, nga 1 pikë për çdo pyetje.
Letërsi kombëtare 2. “Bardha e Temalit” – Pashko Vasa	Qëllimi numër: 1, 4, 5, 9	2.1. me Bardhën 2.2 zakoneve të ashpra të nderit dhe hakmarrjes/ normave shoqërore të dhunshme dhe të ngurta/e ruajtjes së nderit të një shoqërie të padrejtë/e zakoneve ku nderi është më i rëndësishëm se jeta. 2.3. Familja/baballarët/prindërit 2.4. Simbolizon sakrificën e femrës për të ruajtur nderin e familjes. 2.5. barazi, drejtësi dhe ndryshim 2.6. Si një shoqëri e ndërtuar me zakone dhe tradita që imponojnë dhunë dhe sakrificë. 2.7. Tragjikisht/me vrasjen e Bardhës nga vjehrra e saj 2.8. Rilindjes Kombëtare/ Romantizmit	8	Gjithsej pikë 8, nga 1 pikë për çdo pyetje.
Letërsi botërore 3. “Tartufi” – Zh. B. P. - Moliere	Qëllimi numër: 1, 5, 7	3.1 Orgoni dhe zonja Pernelë 3.2 kalimtare /e përkohshme /e kotë/e parëndësishme 3.3 Se më mëson t’heq dorë nga çdo gjë 3.4. shtresës së klerit/priftërisë 3.5 Hipokrizia/ sjellja e rreme e klerit/ morali i rremë i priftërisë 3.6 Elmira 3.7 Komedisë 3.8 Klasicizmi	8	Gjithsej pikë 8, nga 1 pikë për çdo pyetje.

ANALIZË LETRARE				
	Qëllimi numër: 1, 5, 7	4. C. fjalë të urta 5. B. të vlerësojë dhe gjykojë veprat letrare 6. B. tragjedisë 7. B. konflikt 8. Ç. personifikim 9. B. në letërsinë antike greke	6	Gjithsej pikë 6, nga 1 pikë për çdo pyetje.

GJUHË				
		10. C. Histori e gjuhës 11. B. y, u, o 12. A. Ministria e Mjedisit Jetësor dhe e Planifikimit Hapësinor 13. A. fjali e thjeshtë dykryegjymtyrëshe 14. B. përemër dëftor 15. A. trajtë e bashkuar 16. A. Ia plasi gazit 17. B. apofoni 18. fitore 19. shpejtësi 20. rrjedhore 21. pra-nve-ra/pran- ve-ra 22. kam lënë 23. U lodha 24. <i>kundrinor i zhdrejtë pa parafjalë</i> 25. kallëzuesore 26. befas 27. atyre u 28. nëntëqind e pesëdhjetë e gjashtë 29. paskësja mësuar 30. <i>makarona</i>	21	Gjithsej pikë 21, nga 1 pikë për çdo pyetje.

TË LEXUARIT				
Numri i detyrës në test	Numri i qëllimi që kontrollohet	Sqarime dhe përgjigjet e sakta	Kërkesa	Pikë
31. ARTI DHE JETA NË NJË LIDHJE TË NDËRSJELLË	Qëllimi numër: 1, 2, 5, 7	31.1 B. Të bashkojë njerëzit dhe të nxisë vlera të përbashkëta 31.2 B. Në artet pamore, muzikë, letërsi, film, teatër etj. 31.3 C. Ndërtojnë një psikikë kolektive të kohës 31.4 A. Instrument për të mirëmbajtur shoqërinë 31.5 A. Arti i tejkalon ndarjet si klasa, gjuha, nacionaliteti, gjinia 31.6 C. Arti ka ndikim dhe vlerë në jetën e fëmijëve 31.7 Ç. Ndhmon në përmirësimin e shëndetit mendor dhe fizik 31.8 B. Në marrëdhëniet shoqërore	8	Gjithsej pikë 8, nga 1 pikë për çdo pyetje.
32. FATKEQËSITË MË TË MËDHA NATYRORE	Qëllimi numër: 1, 2, 5, 7	32.1 Në vitin 1931. 32.2 lumi Jangcekjang dhe lumi Huai. 32.3 rreth tre-katër milionë. 33.4 Cikloni Bhola 33.5 protesta studentore/luftë qytetare/ndarjen e Pakistanit/krijimin e shtetit të pavarur të Bangladeshit. 33.6 Qyteti Sen-Pier 33.7. 9.5 ballë sipas shkallës së Rihterit. 33.8 Rreth 830,000 njerëz. 33.9 Në Bangladesh 33.10 Rreth 1,300 persona	10	Gjithsej pikë 10, nga 1 pikë për çdo pyetje.

TË SHKRUARIT				
33. Shkruhet tekst në temë: Tekst prej 260-460	Qëllimi numër: 6	Nuk hiqen pikë nëse teksti ka: 260 – 460 fjalë. Hiqet 1 pikë nga kompozicioni në qoftë se teksti ka: 251 - 259 ose 461 - 470 fjalë. Teksti nuk vlerësohet (nuk kontrollohet) në qoftë se ka më pak se 250 fjalë, përkatësisht më shumë se 471 fjalë. - Në numrin e përgjithshëm të fjalëve nuk numërohen fjalët e titullit. - Datat numërohen nga një fjalë për ditën, muajin dhe vitin (shembull- 16. 06. 2010 ka 3 fjalë) Orientime konkrete për të shkruar në temën e lirë: Tema 1: Empatia dhe humanizmi mund ta shpëtojnë botën	kërkesa 1	Gjithsej pikë 13

		• Mendo se çfarë do të kishe shkruar për këtë temë, shpjego se çfarë nënkupton me termat empati dhe humanizëm dhe sa të pranishëm janë ato sot. • Merr qëndrim kritik, mund të pajtohesh ose ta mohosh titullin e dhënë, dhe përdor mendime të qarta dhe koherente për të shprehur qëndrimin tënd për temën e dhënë. • Jep të paktën dy argumente të mbështetura nga fakte dhe shembuj konkretë përmes së cilave do të tregosh se si empatia dhe humanizmi mund të sjellin ndryshime pozitive, pse është e nevojshme të jesh human dhe empatik. • Shprehe mendimin tënd nëse empatia dhe humanizmi kanë një ndikim pozitiv apo negativ te të rinjtë në ndërtimin e personalitetit të tyre. • Përfundo duke sublimuar qëndrimin tënd, nëse dhe në çfarë mase humanizmi dhe empatia janë vërtet themelet mbi të cilat mund të ndërtohet një e ardhme më e ekuilibruar dhe e sigurt. • Përdor gjuhën standarde shqipe dhe shkrimin e dorës dhe kushtoji vëmendje drejtshkrimit, leksikut, rregullave të sintaksës dhe pikësimit. Tema 2: Përgjegjësia është një tipar kyç për suksesin në jetë • Mendo se çfarë do të kishe shkruar për këtë temë, çfarë nënkupton me termin përgjegjësi, çfarë do të thotë të jesh person përgjegjës. • Merr qëndrim kritik, mund të pajtohesh ose të mohosh titullin e dhënë, dhe përdor mendime të qarta dhe koherente për të shprehur qëndrimin tënd për temën e dhënë. • Jep të paktën dy argumente të mbështetura nga fakte dhe shembuj konkretë përmes së cilave do të tregosh se si përgjegjësia mund t'u sjellë sukses të rinjve (p.sh. pjekuri, disiplinë, pavarësi) bazuar në qëndrimin tënd. • Shprehe qëndrimin tënd nëse përgjegjësia reflektohet pozitivisht apo negativisht te të rinjtë. • Përfundo duke sublimuar qëndrimin tënd, nëse dhe sa përgjegjësia është me të vërtetë një tipar i rëndësishëm për suksesin në jetë si një nxitës i zhvillimit personal. • Përdor gjuhën standarde shqipe dhe shkrimin e dorës dhe kushtoji vëmendje drejtshkrimit, leksikut, rregullave të sintaksës dhe pikësimit.		
--	--	---	--	--

Kriteret për vlerësimin e aftësisë Shkrim

- Kandidati humb të drejtën e vlerësimit sipas kriterëve të parashikuara për aftësinë e të shkruarit nëse përmbajtja e teksteve nuk përputhet me temën e dhënë.
- Përgjigjet në detyrat të shkruara me **laps** vlerësohen me 0 pikë.
- Kandidati në qoftë se shkruan ese me shkronja shtypi i merren 5 pikë nga eseja.
- Kandidati humb të drejtën e vlerësimit sipas kriterëve të parashikuara për aftësinë e të shkruarit nëse në tekst ka më pak ose më shumë fjalë se sa numri i parashikuar në Udhëzuesin për vlerësim për vitin konkret të provimit.

Në udhëzuesin e vlerësimit, krahas kriterëve, do të qëndrojnë edhe udhëzimet e mëposhtme që do të duhet të përdoren nga të gjithë vlerësuesit në procesin e vlerësimit të testeve:

- Teksti, pavarësisht se në cilën prej temave të përzgjedhura është shkruar, nëse është shkruar në gjuhë dialektore, për kriterin Gjuhë merr **0 pikë**.
- Teksti në të cilin lexohen citime pa burim të specifikuar, pjesë të teksteve të tjerëve, kritika e të ngjashme, pa specifikuar burimin ose të njëjtat nuk parafrazohen duke përmendur autorin, për kriterin **Përmbajtje** merr **0 pikë**.